

2. आधुनिक युग में विशेष महत्व के संदर्भ में शारीरिक शिक्षा के उद्देश्य का विस्तार में वर्णन कीजिए।
3. लिंग और आयु के अंतर को विस्तार में लिखिए।
4. निम्नलिखित अवधारणाओं की व्याख्या करें :
  - (क) थकान और तनाव
  - (ख) आनुवंशिकता के प्रभाव
  - (ग) मानसिक उम्र।
5. अधिगम कर्व के बारे में विस्तार से चर्चा करें और उदाहरणों के साथ शारीरिक शिक्षा में इसकी भूमिका बताएं।
6. विशिष्ट मनोवैज्ञानिक सिद्धांत क्या हैं ? समझाओ।
7. निम्नलिखित अवधारणाओं पर नोट लिखिए :
  - (क) मनुष्य की संस्कृति विरासत
  - (ख) सामाजिक संस्था के रूप में खेल
  - (ग) समाज पर खेलों का प्रभाव।
8. विभिन्न समाजशास्त्रीय सिद्धांत क्या हैं ? समझाओ।

**Exam. Code : 112503
Subject Code : 1011**

**Bachelor of Physical Education and Sports (B.P.E.S.)
Part—III**

**PRINCIPLES AND FOUNDATIONS OF
PHYSICAL EDUCATION
Paper—I**

Time Allowed—2 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— There are *eight* questions of equal marks. Candidates are required to attempt any *four* questions.

1. (a) What is the scope of Physical Education in modern age ?
- (b) Differentiate General Education and Physical Education.
- (c) Explain the training facilities for Physical Education in India.
2. Describe in detail about the scope of Physical Education with special reference to importance in modern age.
3. Write in detail the sex and age difference.
4. Explain the following concepts :
  - (a) Fatigue and stress
  - (b) Effects of heredity
  - (c) Mental age.

5. Discuss in detail about learning curve and its role in the field of Physical Education with examples.
6. What are different psychological principles ? Explain.
7. Write notes on the following concepts :
  - (a) Man's culture heritage
  - (b) Sports as social institution
  - (c) Influence of sports on society.
8. What are various sociological principles ? Explain.

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ :-** ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਪਰੀਖਿਆਰਬੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ।
1. (ਉ) ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਕੋਪ ਕੀ ਹਨ ?
    - (ਅ) ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰੋ।
    - (ਇ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
  2. ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
  3. ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਉਮਰ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

4. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :
  - (ਉ) ਬਕਾਵਟ ਅਤੇ ਤਣਾਅ
  - (ਅ) ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ
  - (ਇ) ਮਾਨਸਿਕ ਉਮਰ।
5. ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਵਕਰ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹਨ ? ਸਮਝਾਓ।
7. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
  - (ਉ) ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਰਾਸਤ
  - (ਅ) ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਖੇਡਾਂ
  - (ਇ) ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।
8. ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹਨ ? ਸਮਝਾਊ।

(Hindi Version)

- ਨੋਟ :—** ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਵਿਦਾਰਥਿਆਂ ਕੋ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕਰਨਾ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੈ।
1. (ਕ) ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਾਂਗ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
(ਖ) ਸਾਮਾਨਿਕ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
(ਗ) ਭਾਰਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਾਂਗ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ?